

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Napjainkban a hagyományos szőttes készítést a világon mindenütt a hagyományőrök, a népművészek és az iparművészek űzik. Ezt a tevékenységet végzi városunkban

Debreczeni János Népi Iparművész a Népművészet Mestere, aki 1952. január 1 -jén született Gyomán. Általános iskoláit Mezőberényben végezte. Ezután technikusi képzésre iratkozott, melyet a mezőberényi szövőgyárban indítottak. 1986 és '89 között Gyomán dolgozott. 1989-ben népi iparművész címet kapott, s visszatért Mezőberénybe dolgozni. 1975-től folyamatosan

kutatja lakóhelye és környéke szőtteseit, és ezek alapján kezdett el önállóan is dolgozni. 1999-ben egyéni vállalkozó lett, közgazdászdiplomát szerzett a Szolnoki Főiskola külgazdasági szakán. 2009-ben mérlegképes könyvelő lett. Nős, két gyermeke van, Klára és Gábor.

A szőttes hagyományosan a különböző alapanyagból készült fonalak szövőráján, széken szövással történő feldolgozását jelenti elsősorban házi ipari szinten. A szőttes története összefonódik a civilizáció történetével. A „carpoltos”, azaz kárpit - mint díszes szőttes, mely a falak nyílásait kész beborítani. A szövőművesség hagyományai már léteztek a középkori Magyarországon, mely a kor haladó szellemű, művészetszerető nemességéről árulkodik. A 15. sz. elejétől Magyarországon pamuttal mintázott vásznakot szőtték. Díszes szőtteseik halotti lepelnek is szolgáltak. A 15. században tiltották ugyan más takácsoknak a színes pamuttal való mintázást és a sávolyos szövést, ennek ellenére mintáik leegyszerűsödve bekerültek a takácsminta-könyvekbe. A sávolyos takácsok főleg damasztot szőttek úri és polgári megrendelők számára. A hímes takácsok készítették a csíkokban piros, kék színnel mintázott vásznakot, a 18-19. századtól egyre inkább a parasztok számára.

Munkáját több ízben is elismerték:

1989 óta Népi Iparművész

2003 Csokonai Vitéz Mihály közösségi díj

2005 XVII. Országos Szőttes pályázaton különdíj

2005 XTV. Országos Népművészeti Kiállításon ezüst oklevél

2008 XVIII. Országos Szőttes pályázaton különdíj

2009-ben Köztársasági Arany Érdemkeresztet kapott

Remek díjjal három alkalommal is jutalmazták:

2010-ben Táblás szőttes termékcsalád

2011-ben Törtsávoly szőttes termékcsalád

2013-ban Kétszínoldalas függöny és ágytakaró

2012-ben elnyerte a Népművészet Mestere címet

6.Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A több évtizedes munka eredményeként önálló arculatot alakított ki. Nagy biztonsággal alkalmazza a térség szőttes motívumait. A tisztán magyarok által lakott területekét éppúgy, mint lakóhelye, Mezőberény- vegyes, három nemzetiség által lakott település- magyar, német és szlovák szőtteseiből ránk maradt motívumokat. A mai kor követelményeinek megfelelően a modern lakáskultúrába illő darabokat készít, ezekhez megkeresve a megfelelő alapanyagokat. A térségben egyedül rendelkezik fonalfestődével, ahol a hagyományos kézi technológiával, matringban festik a fonalat kis tételekben is, a kívánt színekre. Ez a tevékenységük hozzájárul ahhoz is, hogy a gyapjúszővők a hagyományos színekhez jussanak. A népi iparművész címet 1989-ben kapta meg. 1986-tól több száz terméket zsűriztetett, ezekből műhelyében kb. 60 termék folyamatosan kapható. Ezekre a szőttésekre az egyszerűség és a visszafogottság a jellemző. Alapanyaguk pamut, len és kender.